

и имъ врѣчи Султанскиятъ ферманъ, спорѣдъ който се въздигна Българския Екзархатъ. Границитѣ на тая половинъ-самостоятелна Българска църква трѣбаше да обѣмжтъ цѣль Дунавскиятъ вилаетъ (заедно съ Нишь, Пиротъ и Софя), въ Тракия епархиитѣ Пловдивска, Сливенска и Созополска, въ Македония Кюстендилската и Велеската тѣй, щото на Югозападъ тѣзи граници се простиратъ дори задъ Вардаръ. Исклучаватъ се само крайморскитѣ градове и села на Черноморе и градътъ Пловдивъ само съ 10 близки гърцки села. А пакъ другитѣ епархии щѣхж съ гласподавание да рѣшжтъ дали ще останатъ при Гръцкия патриархъ или трѣбва да се присѣдинятъ къмъ Екзархията.

И така църкованата борба подиръ 15 год. се свърши съ побѣда; Българитѣ придобихж автономия въ своитѣ духовни и училищни дѣла. Въ 1872 год. избрахж си за пръвъ Екзархъ Антима, Видинския владика. Гласподавание стана въ нѣкои страни на Македония; епархиитѣ Скопска и Охридска се присѣдинихж съ Българската църква и въ Охрида биде рѣкоположенъ за Епископъ стария Македонецъ Натанаилъ Стояновъ, който въ 1852 год. написалъ и печаталъ въ Прага първа Българска брошура за църковния въпросъ —“ Приятелско писмо отъ Българина на Гърцитѣ!” Училищата въ врѣмето на църковната распра направихж голѣми успѣхи тѣй щото въ 1872 год. въ обширната Пловдивска епархия имаше 16 главни училища, 305 взаимни и 24 дѣвиченски; въ по-малката Видинска епархия имаше до 80 училища. Въобще всичкитѣ училища се